

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXXII.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în două seri

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
- Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
- Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
- Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
- Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.

Abonamentul pentru Brașov:

Administrațiunea. Piața mare
cârgul Inului Nr. 30. etajiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Ca dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. - Un esom-
plar 10 bani. - Atât abona-
mentele. cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Serisori neretracate nu se
primesc.
Mencerițe nu se retrimit,
faserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
- Viena la M. Dukas Nachf.
- V. Augenthal & Emmerich Leg-
ner. Heinrich Rohalek, A. O.
- V. Nachf., Anton Orpplik.
- În Budapesta la A. V. Gohber-
ger. Ekstein Bernat, Julius Le-
ppold (VII) Erassebet-körut
Prețel inserțiunilor: o serie
garmond pe o coloană și bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese dură tarifa și în vo-
ia. - RECLAME pe pagina
3-a o serie 20 bani.

Nr. 138.

Brașov, Sâmbătă 27 Iunie (10 Iulie)

1909.

NOU ABONAMENT

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Cu 1 Iulie st. v. 1909

se deschide nou abonament pe cuartatul trei
al anului, la care invităm pe toți amicii
și sprijinitorii foaiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24
coroane, pe șase luni 12 coroane, pe trei luni
6 coroane, pe o lună 2 coroane.

Pentru România și străinătate: Pe un
an 40 franci, pe șase luni 20 franci, pe tre-
luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

ADMINISTRAȚIUNEA

Chestiunea orientală.

Europa este încă tot preocupată
și plină de grije. În orient liniștea
este departe de a fi restabilită. Ches-
tiunea actuală, care se impune, este
afacerea Cretei. Pe cât de delicată
astăzi pe atât de gravă poate deveni
mâne. Dacă Turcia ar fi ceea ce a fost
înainte cu un an, grija Europei ar fi
cu mult mai mică; dar reacțiunea
nouă și neașteptată a tinerilor turci
a schimbat întreaga situațiune și toată
lumea politică a fost forțată, să se
țină în rezervă.

Ne aducem aminte de soluția
luată de puterile europene în urma
războiului turco-grec, soluție de aștep-
tare simplă și determinată. Puterile,
acum sunt unsprezece ani, nu au cre-
zut, că este conștient a permite ane-
xarea Cretei la Grecia. Motivul ace-
stei amânări a fost bazat, căci efec-
tul s'a putut vedea din criza din anul
acesta, căci fiecare din statele intere-
sate din Orient ar fi întins mâna după
vre-o compensație și criza politică

din anul acesta s'ar fi întâmplat
acum 11 ani.

Statele europene au promis Gre-
ciei. Creta, sub condiție, ca să aș-
tepte momentul oportun pentru ane-
xarea definitivă. În realitate însă,
Creta, a fost pusă la dispozițiunea
Greciei, iar prințul George al Greciei
a fost numit de guvernor. După gu-
vernare de 7 ani prințul George și a
dat demisia, și un nou guvernor a
fost numit acum de către reg. le Gre-
ciei și anume Zaimis.

Cam acestea au fost angajamen-
tele luate de puteri față de Grecia;
Turcia însă, i s'a dat garanția, că
suveranitatea ei asupra Cretei va fi
menținută.

Aici se pare a fi o contradicție,
care în realitate nu e decât o simplă
dificultate. Dificultatea constă în a
cere, sau mai bine zis în a obține pă-
ciența în partea Greciei, paciența pe
care a avut-o și până acum. Dacă
însă ei, Grecii și-au epuizat paciența, si-
tuația pentru ier ar fi mult mai îngriji-
toare și Europa puțin le-ar putea ajuta.
Dacă Grecia crede, că acum ar fi o por-
tun, să facă pasul acesta, adevărat anexa-
rea definitivă, se înșală, deoarece situa-
țiunea nici odată nu a fost mai ne-
favorabilă, ca și acum, și puțină pru-
dență nu poate sfătui decât la o
mai îndelungată așteptare. Logica
eminentă a lucrurilor să desvoaltă în
interesul ei, al Greciei și pericolul cel
mai mare ar proveni din bruscare
acestui curs natural al lucrurilor.

Când Bulgaria și-a proclamat in-
dependența și Austro-Ungaria a ane-
xat Bosnia și Herțegovina, Creta prin
un fel de mișcare reflexă, și-a pro-
clamat anexiunea ei la Grecia, prin
ceea ce în interiorul ei nu s'a făcut
nici o schimbare, iar Grecia prin pru-
dența ei nu a cauzat o mai mare
încurcătură puterilor europene, cari
se găseau într-o situațiune penibilă.

Europa din incidentul acesta, a con-
tractat față de Grecia o datorie mor-
rală, pe care sigur va căuta să o și
achite.

Suntem însă convingși, că o aș-
teptare mai îndelungată ar fi penibilă
pentru Grecia, după ce puterile i-au
promis, că în anul 1909 vor evacua
Creta, și nu ne-am fi mirat, dacă ar
profita de ocaziune.

Și nu aveam de ce să fim sur-
prinși, dacă sultanul Abdul-Hamid ar
fi rămas pe tron, dacă Turcia ar fi
urmat să poarte jugul unei opresiuni
rușinoase și mai de departe. Turcia de
ieri cu toate că în parte inocentă față
de nenorocire, ar fi meritat mai pu-
țină cruzăre ca cea de azi, și în ceea
ce privește pe Abdul-Hamid, erau mij-
loace, cari nu și greșiau efectul.

Dar oamenii și lucrurile s'au schim-
bat și cei de azi ru pot fi tractați ca
cei de ieri. Guvernul tinerilor Turci
n'ar concede un astfel de procedeu.
Și cine ar putea să-i contrarieze? Afară
de aceasta Grecia știe foarte bine,
că acum 11 ani n'a fost în stare să
susțină un războiu victorios față de
Turcia. Forța militară turcă nu poate
fi contestată de nimeni și flota ei
este mai mult decât s'a zis, o cantita-
te neglijabilă mai ales acum, când
admiralul englez Gamble, a reorgani-
zat-o, și prin urmare Grecia ar tre-
bui să-și dea bine seama, că ar avea
de lucru cu trupe terestre bine orga-
nizate și și cu o putere marină reor-
ganizată. Turcii tineri o și declară
sus și tare, că un moment nu ar ezita
să înceapă un războiu cu Grecia, dacă
ipoteza de care am vorbit s'ar rea-
liza. Mulți competenți și cunoscători
ai acestui popor, declară că Turcii ti-
neri ar dori acest războiu, ca să se
cutremure Grecia și să intimideze pu-
terile europene, cari o susțin în pre-
tensiunile ei. Adevărul e, că Turcii,
scăpați din lanțurile robiei, războiul

este foarte popular, și că Grecia, dacă
s'ar espune, ar plăti-o și pentru Bul-
gari și pentru Austriaci.

Dacă ar izbucni acest războiu,
să zicem, că statele creștine ar căuta
să impedece pe Turci de a abuza de
victorie, dar cari ar fi atunci garanțiile,
cari ar trebui date Porții, ca să ince-
teze cu acest războiu, bine înțeles, cu
menținerea suveranității lor în Creta.
Dar atunci unde ar fi beneficiul Gre-
ciei?

Dr. Lueger și criza ungară. Dr. Lue-
ger a declarat unui ziarist următoarele
cu privire la criza din Ungaria. »Eu am
atacat cu violență partidul koșuthist, dar
nu l'am merajat nici pe Aehrenthal, pe
care-l fac răspunzător pentru întorsătura
ce a luat-o criza din Ungaria, ce iat o
acum amânată până la toamnă! Eu con-
sider soluțiunea aceasta ca nenorocită». Lueger
a mai declarat apoi, că dacă-i va
succede lui Kossuth să pună mâna pe gu-
vern, s'a dus cu reforma electorală în Un-
garia, căci va fi zădărnicită. Din nenoro-
cire la această stare jalnică de lucruri a
contribuit și Aehrenthal, ceea ce nu se
poate de loc contesta. Purtarea lui Aeh-
renthal în chestiunea crizei ungare a pro-
vocat multă amărăciune și în Austria. De
aceea el are o mare răspundere în fața lumii.
Dar să nu crează Aehrenthal că delega-
țiunile sunt o cantitate neglijabilă. »Il fa-
cem atent«, zise Lueger, »că în Delega-
țiuni nu va fi primit cu simpatii, dacă des-
chide atât de largi porțile koșuthismului.
Va vedea el cum delegațiunile se vor ridi-
ca ca un singur om în contra politicei
lui și a vic'eanului de Wekerle«.

Intrevederea împăratului Germaniei cu
regele Suediei. La prânzul, care a avut loc
»altăeri pe cuirasatul »Oscar Roem«, re-
gele Suediei a ridicat un toast mulțumind
împăratului Wilhelm de a fi pus piciorul
și pe pământul suedez, ceea ce este o nouă
probă de sentimentele amicale arătate în-
totdeauna de împărat față de regele și de
țara sa. Împăratul Wilhelm a răspuns mul-
țumind pentru urările de bună venire și
pentru primirea strălucită ce i-s'a făcut și
zice, că ia parte cu plăcere mare la so-

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

E trebuință de o nouă direcțiune în literatura noastră?

Era un timp, când spiritul critic lip-
sea aproape cu desăvârșire din literatura
noastră; și lipsa lui se manifesta în latini-
zarea, italianizarea, franțozirea, germani-
zarea, cu un cuvânt în instrăinarea lim-
bei, după cum unii sau alții, din cei ce
se ocupau de literatură, erau mai fami-
liari cu una sau alta din literaturile stră-
ine; așa în cât eram amenințați a avea
o limbă literară străină de poporul de rând
și ne mai înțelegea. Aceasta în privința
limbei; iar cu privire la fund, lipsa spiritu-
lui critic avea ca urmare lipsa de origi-
nitate în producțiunile literare, și boico-
tarea adevărului istoric și științific în fa-
vorea prejudețiilor naționale. De pe la
1867, dela înființarea societății Junimea
din Iași, prin desbaterile urmate în sine
acestei societăți asupra limbei, ortografiei
și literaturii române, asupra estetice, și
asupra necondiționatului respectării a ade-
vărului și a elementului național în cultură
și literatură, și mai ales prin criticele
d-lui T. Maiorescu și a nouilor produse
literare, publicate în Convorbiri literare,
s'a dat în adevăr o nouă direcțiune lite-
raturii și culturii noastre.

De la un timp încoace, ea și cum
n'ar fi existat această însemnată epocă de
regenerare, al cărei spirit cu mulțumire

il vedem astăzi răspândit pretutindeni în-
tre Români în dezvoltarea limbei, litera-
turei și culturii naționale; se ivesc ici și
colo unii infumurați, cari vor să ne con-
vingă, că ei sunt adevărații misionari ai
culturii. Și în loc de a lucra în liniște,
dacă simțesc o adevărată chemare, cum
fac cei mai cuminți din tinerii noștri scri-
tori, și în loc de a merge înainte pe brazda
larg deschisă de scriitorii din veacul al
19. ca M. Cogălniceanu, Negruzzi, Alec-
sandri, I. Ghica, Odobescu, ș. a. și înteme-
iată în mod științific de autorul Critice-
lor din Convorbiri literare; aceștia ni se
înfățișază în clamida, uneori până la ridi-
cul de pretentioasă, de noui mentori, cu
tupeul de a da noui direcțiuni literaturii
și artelor noastre, sub pretextul că totul
trebuie făcut de la început.

Ca exemplu, să deschidem organul
de publicitate al unuia din acești noui
capi de școală. Avem înaintea noastră re-
vista »Viața nouă«. În articolul »Ideal și
îndemnuri« din nr. 7 și 8 al anului curent,
d-l Ovid Densusianu expune principiile
sale. Firește, acești corifi în tendința lor
de a cuceri primul loc în conducerea lite-
raturii, se critică mai mult unii pe alții,
retăcând ceea ce s'a făcut bine înaintea
lor, sau dând din când în când câte o lo-
vitură piezișă. Astfel ni se dă, într'unele
reviste, tristă priveliște a unor adevărate
scandaluri, cari de la vorbe se cobor une-
ori la fapte, cum s'au văzut, în articolu-
de care vorbim aici, d-l O. D., sub cuvânt
de a combate pe adversariul său de la
Sămănătorul de acum câți-va ani, care

numea pe Alexandri, nu »poetul național,
ci tot mai mult poetul boerimeii și poetul
de curte«; recunoaște că adevărata tra-
dițiune literară, care »este capitalul, moș-
tenirea, care înlesnește întreprinderi nouă,
este cea reprezentată de sigur de un
Alexandri, un Eminescu, un Negruzzi, un
Odobescu«. Dar tot d sa ne spune la sfâr-
șitul articolului (în nrul 8, pag. 158), »că
direcțiunea literară de mai înainte e com-
promisă«, și că »un nou curent începe să
se impună«.

Și pentru ce, rogu-te direcțiunea li-
terară de mai înainte e compromisă? Și
care este acest nou curent, care se im-
pune? Vechia direcțiune e compromisă,
pentru că e pătrunsă de »poporanism« sau
»ștărănism«, și pentru că »literatura țără-
nă«, poporanistă din ultimii ani e fără
idei, fără stil, plină chiar de trivialități.
Am putea chiar spune că niciodată, nici
chiar la începuturile noastre literare, nu
s'a scris cu atâta neingrijire, cu atâta
lipsă de concepțiuni literare vrednice de
luat în samă, ca în acești din urmă ani.
(Viața nouă, No. 8, p. 151, a. c.) După
această aspră judecată ne-am aștepta ca
severul și neînduplecatul Catone al litera-
turii noastre mai noui să-și sprijinească
sentența, prin care o osândește, pe dovozi,
pe probe luate din Coșluc, Octavian Goga,
St. Iosif, I. Slavici, B. Delavrancea și alții
din poezii și nuvelștii noștri mai tineri,
cari sunt reprezentanții mai de seamă ai
acestei literaturi și cari ne dau mai ales
icoane din viața poporului dela țară; căci
pe aceștia îi vizează inexorabilul censor.

Dar nimic din toți aceștia. Drept ori-ce
dovezi d-l O. D. citează două strofe de
versuri, în cari poetul zice, că-i mai place
»mica ciobăniță crescută în sănătaț«, de-
cât »palidele mimose crescute prin palate«;
și două mici pasagii, mi-se pare din nu-
vel-le d-lui Sadoveanu. Într'unul ni-se
spune, că țărânul »Simion... toată săptă-
mâna muncia... Dumineca trebuia să cin-
stească la crășmă... Nu-i vorbă, se ducea
el și la biserică, că așa-i frumos... dar dela
crășmă nu putea lipsi... Desmierda pe
linca, când era cu chef, dar o și bătea
când era trăsniț, ca omul cu nevasta lui«. În
celă alt pasagiu »lelea Profira cinstea
(cu plosca); dar nu cum trebuie, căci o
păli plânsul, își »minti iar de bărbatu-său,
Pavalache al ei, cum îi aducea și el odată
rachiu în ploscă și pâne... și ofta biata
Profirică să i-se întoarcă inima pe dos de
alean, și plângea stergându-și din când în
când obrazul șirloit de lacrimic«.

Și aceste exemple nu sunt aduse ca
probe de »neingrijire«, de »trivialități«, de
»lipsa ideilor și a stilului«, ci ca probe de
lipsa »sentimentelor alese ale sufletului
romănesc« dela țară. Simțământul sufe-
rinței, de exemplu, care e »unul din is-
voarele cele mai bogate de inspirațiune
poetică«, d-l O. D. »il vede la țărân de
mul'e ori pus în legătură cu împrejurări
mărunte din viață sau fără o valoare poe-
tică deosebită; țărânul se plânge adeseori
că n'are ce mânca sau... că i-a murit vre-un
cal.« Afară de aceasta, poezia poporană,
care după rătașita părere a acelora, pe
cari îi combate acest corifeu al nouei

lemnitatea, care încoronază o operă, care adaugă o nouă legătură la raporturile amicale seculare dintre Germania și Suedia.

Un diplomat grec asupra cestiunii cretane. Un colaborator al ziarului »Berliner Tageblatt« a avut o convorbire cu d. Rangabe, ministrul plenipotențiar al Greciei la Berlin, care s'a exprimat în modul următor asupra cestiunii cretane: »Lipsa de scrupule și provocările Turciei față de Grecia au agravat situația în mod simțitor. Tinerii turci au realizat un lucru: Continuarea arborării steagului turcesc pe turcul unei mici fortărețe, situată pe o insulă neînsemnată a golfului de sud; aceasta însă numai până în ziua catastrofei, care va costa pe Turcia viața a 28.000 de soldați cel puțin și va avea ca urmare măcelărirea populației cretane. O nouă răscălmă pe insula Creta va fi cel puțin tot atât de sângeroasă și îngrozitoare ca și răscălmă din trecut. Numai o intervenție potrivită a marilor puteri va putea evita aceste evenimente.

Sfârșitul crizei.

Criza guvernului ungar, care a durat aproape trei luni de zile, s'a sfârșit cu ziua de ieri, sau mai bine zis s'a amânat până la toamnă.

Monitorul oficial publică decretul, prin cari Maj. Sa numește din nou în posturile lor pe foștii miniștrii, cari s'au obligat să gireze afacerile țării până la toamnă. Cercul politic maghiar, deși se arată mulțumite cu felul rezolvării crizei, totuși nu-și pot ascunde temerile cu privire la cele ce vor urma la toamnă. Va succeda oare lui Wekerle și soților săi să găsească în lunile de vară firul Ariadnei, cu ajutorul căreia s'a scos carul înglodat al statului din halul politic dominant, sau nu — aceste sunt întrebările, cu cari se ocupă întreaga presă maghiară.

Ziarul »Bud. Birlap«, deși se mângâie că destinele țării au fost din nou incredințate unor »bărbați maghiari buni«, scrie că nici la toamnă descurcarea riu va fi mai ușoară, ci poate și mai anevoioasă decât acum.

Măne, precum am anunțat, dieta va ținea o sedință, în care se va prezenta noul guvern. Cu aceasta ocaziune prim-ministrul Wekerle va espune programul, pe baza căruia nou numitul cabinet a fost incredințat cu conducerea afacerilor țării. Lui Wekerle îi va răspunde în numele dietei președintele Iusth, apoi vor urma la cuvânt rând pe rând oratorii partidelor coaliției. În numele partidului naționalist va lua cuvântul, după cum anunță ziarele maghiare, președintele clubului d-l deputat Dr. Teodor Mihali.

În consfățuirea de ieri a clubului koștitist au domnit mari neînțelegeri cu privire la textul declarațiunii, pe care o va face oratorul acestui partid. Grupul băncii a cerut, ca declarațiunea să conțină postulatele privitoare la banca independentă. Aderenții lui Kossuth și Apponyi erau de părere, ca să nu se fixeze termenul înființării băncii independente, iar proiectul reformei electorale a contelui Andrassy să

școli literare, trebuie să fie punctul firesc de plecare și piedestalul literaturii scrise, »nu este o poezie de idei«. Și fiindcă azi e o strânsă legătură între poezie și știință, care este ea însăși un izvor de inspirațiune poetică, fiindcă azi »atât poezii cât și prozatorii simt datorită de a da în opere lor cât mai mult fond superior, fond intelectual, cât mai multe idei; această împrejurare, după judecata d-lui O. D., »vine iarăși să vorbească în potriva unei apropieri mai mari... între poezia cultă și cea din popor«. Dacă țărânul trebuie să ne servească de pildă... dacă spre țărani trebuie să ne îndreptăm privirile... de ce am stărui să ridicăm pe cei de jos din ignoranța lor?»

A vorbi astfel este un tertip advocătesc de a încurca și întuneca cestiunea, ca să poți găsi mai lesne argumente în contra adversarului. Oare literatura poporană să aibă așa de puțină valoare și însemnătate pentru literatura cultă? Eu cred, cum am spus-o și altă dată vorbind de »Ispăvăle lui Păcală« de P. Dulfu, ca un exemplu de prelucrarea poeziei poporane*) că în adunarea și studiul literaturii poporane se pot deosebi două puncte principale de vedere, unul științific sau psihologic, altul literar. Primul este al folklorismului, al dolleia al scriitorului. Ca lucrări de folkloriști trebuie să considerăm colecțiunile lui G. Dem. Teodorescu, Iarnic

*) Cestiuni literare și pedagogice de scriitorul acestor rânduri, reproduce din Convorbiri literare.

fie într-o cântă modificat. Astăzi se va ține o nouă consfățuire a koștitistilor, în care se va lua o hotărâre definitivă.

Vizita arhiducelui Francisc Ferdinand în România.

Din București ni se scrie:

Programul definitiv al primirei Alteței Sale Imperiale Arhiducele Francisc Ferdinand, moștenitorul tronului Austro-Ungariei, și a Soției Sale principesa Sofia de Hohenberg a fost foarte simplificată din cauză, că Augustul nostru oaspe este o fire concentrată, căruia nu-i place fastul și zgomotul.

Lată cum a fost simplificat programul: Augustii noștri vizitatori vor sosi la Predeal, în ziua de 27, Sâmbătă după amiază la oarele patru. Aci vor fi întâmpinați numai de A. Sa Regală prințul Ferdinand, d-l I. C. Brătianu, primul ministru, V. G. Morțun, ministrul lucrărilor publice, d-l C. D. Anghel, prefectul județului Prahova; d-nii Generali Wartade, Crăiniceanu, a-companiați de un domn căpitan, de d-l Ioan Kalinderu și Costescu, directorul căilor ferate. Onorurile vor fi date de un batalion de vânători.

De aci trenul va pleca la Sinaia, unde va fi întâmpinat de M. S. Regele și Regina, de Alteța Sa Regală Principesa Maria, de fi și ficele părechi noastre moștenitoare, de d-l N. Mișu, actualul nostru ministru plenipotențiar la Viena, de d-l Emil Ghika, fost ministru plenipotențiar la Viena, de corpul diplomatic al legației Austro-Ungare, de d-na C. D. Anghel, d-l Maroiescu, primarul Sinaii. Onorurile vor fi date de un batalion al regimentului 32 de infanterie. Muzica militară va cânta »Gott Erhalte«. Corurile din Azuga și Bușteni vor cânta bucăți naționale. Apoi se va oficia un »te-deum« la mănăstirea Sinaia.

Seara va avea loc un dineu de gală la castelul Peleş, la care vor fi invitate numai 60 de persoane.

La 28 Iunie, Duminică dimineața, înălții oaspeți se vor duce la capela catolică. Aroi vor porni în excursie la Bușteni și Azuga. Dejun la castelul Peleş. La 5 după amiază ciala la Cuiubul Prințesei. Seara prânz de gală la castelul Peleş. După prânz va urma reprezentarea teatrală.

La 29 Iunie, Luni, excursie la Stăna Regală, Sfânta Ana. După amiază serbări populare pe platou. Vor cânta corurile societății »Hora« și »Carmen« și corurile de la congresul învățătorilor. Vor urma jocuri și dansuri naționale.

Mărti după amiază înălții oaspeți vor părăsi țara cu tren special.

În nrul de alaltăeri »Neue Freie Pr.« arată cu câtă simpatie așteaptă Românii sosirea A. S. I. și R. și cum se fac pregătiri spre a-i face plăcută vremea ce va sta aici.

Fapt însemnat e, scrie »N. Fr. Pr.« că soția arhiducelui pentru întâia oară vine la o curte domnoare. Cercul politic vede nu numai mărturisirea legături-

și Bărsan, Bibicescu ș. a., și ca lucrări de scriitori colecțiunea lui Alexandri, Ispăvăle lui Păcală de Dulfu, Povestile lui Creangă, unele din poeziile Văcăreștilor, A. Mureșianu, Eminescu, și la străini ale lui Goethe, Burns ș. a., prelucrate, sau luate pe de-a întregul din graful poporului. Scriitorii, sau fac simple colecțiuni, alegând ce le place și înlăturând ce este urât sau fără valoare, respectând însă subiectul, stilul, limba și chiar unele rime necorecte, cari fac parte din caracterul poeziilor, cum ne spune Alexandri că a făcut cu poeziile adunate de dânsul, îngrijind să le păstreze ca pe niște juvaere de aur, pe cari le-ar fi aflat turtite și acoperite de rugină, curățându-le de pete și dându-le strălucirea primitivă; sau prelucurează prețiosul metal, ca să facă din el operă de artă superioară. Folkloriștii adună materialul literaturii poporane fără deosebire de frumos sau urât, ca din el să putem cunoaște întreg sufletul poporului, iar nu numai partea lui superioară, frumoasă și nobilă, în care se văd adevăratele însușiri ale geniului național. Literatura este icoana vieții unui popor. Dar nu tot ce se găsește în literatură, și bun și rău, trebuie a se privi ca produse ale geniului său, ci numai operele de adevărată valoare. Precum d. e. nu ne am putea fâli înaintea străinilor cu versurile d-lui Ervin dela Viața nouă, așa nu putem lua ca bun tot ce se află în literatura poporană nescrisă. Poporul necult încă își are Ervini săi, precum își are talentele și spiritele sale superioare, cărora le datorește frumsețile

lor intime între cele două curți, ci se așteaptă, ca alipirea politică a României la A.-Ungaria, care mulțumită identității intereselor amânduror țărilor, s'a arătat așa de vădit în timpul celor mai grele complicații în Răsărit, să se facă și mai strânsă.

Apoi amintește de convorbirea cu un bărbat politic din cercurile guvernamentale române, care ar fi spus că vizita înseamnă numai confirmarea legăturilor intime între curți și țeri. Trimitând pe moștenitorul tronului, împăratul vrea să arate cât de mult ține ca legăturile să se urmeze mai departe. Vizita arhiducelui onorează pe Români și consfințește legăturile politice în ființă.

Ministrul președinte de azi, în ciuda unor curente proiunice, chiar în partidul său, curente pricinuite de măsurile din Ungaria față de România de-acolo — a scos că e o necesitate pentru România, să trăiască în cea mai bună înțelegere cu monarhia vecină, și prețuiește silințele leale ale baronului de Aehrenthal, care, în deosebi, în cursul negocierilor comerciale atât de anevoioase a arătat cea mai mare bunăvoință față de România. Brătianu e om politic realist și cu sânge rece, care prețuiește cât trebuie foloasele politicii externe de până acum a României.

Arhiducele va lega prietenie cu moștenitorul tronului României, ceea ce va fi de cel mai mare folos pentru viitor. Primirea ce i se va face, va întări și spori în A. S. I. și R. ideea bună ce are despre România.

»Esti Ujsag« ediția de seară a ziarului »Budapesti Hirlap«, publică un articol de fond cu privire la vizita arhiducelui în România, prin care se plânge că arhiducele n'a venit până în prezent în Ungaria însoțit de soția lui, iar acum când se duce în România cu soția, nu va sta la Budapesta decât până ce se va schimba locomotiva trenului. Ziarul mai amintește apelul supușilor austro-ungari din România cu privire la primirea moștenitorului austro-ungar. Mai departe spune că astfel de elemente, cari din cauza agitațiilor și acuzațiilor contra statului maghiar au fost silite să se refugieze în România, nici acum, pe pământ străin, nu renunță la agitațiuni și acuzări, ci cu inimile pline de speranțe salută pe Francisc Ferdinand în România. E imposibil ca așteptările acestea ale dușmanilor noștri să fie de acord cu intențiunile arhiducelui — încheie »Esti Ujsag«.

† Dr. Aurel Mureșianu.

Condolențele.

(Fine).

Bu urești. Cu inimile cernite Vă aducem expresiunea durerii vii ce împărtășim cu întreg neamul românesc în fața pierderii marelui și mult iu-

căntecelor și basmelor sale. Însă pe lângă acestea, ca și în literatura scrisă, se produc și altele, cari nu au aceeași valoare, sau o pierd prin trecerea lor din gură în gură și din generațiune în generațiune.

Pretutindeni poporul dela țară e tul-pina națiunii; din el se ridică și în sânul lui se reîntoarce aristocrația, atât cea intelectuală cât și cea cu tradițiuni istorice; din el răsar deosebite ramuri ale case-lor sociale, cari formează orașele, și poporațiunea acestora tot prin emigrațiunea dela țară este mereu alimentată; dacă ar înceta această emigrațiune, poporațiunea orașelor ar descrește treptat, până s'ar stingea. Apoi e firesc și logic ca acolo unde e trupul, să fie și inima sau sufletul națiunii. Și precum într'un individ inima e sediul temperamentului și caracterului, cari dau culoarea lor operelor lui de artă sau literatură, și le întipăresc pe ea originalității; așa și literatura și artele unei națiuni întregi poartă pecetea caracterului și geniului național, și cu cât au o mai mare valoare, cu atât sunt mai originale, adică mai individuale sau, relativ mai naționale.

Idile? da, aceste sunt sau pot deveni universale. Ele sunt produsul inteligenței și rațiunii, și legile acestora sunt aceleași pentru toți. Însă e firesc și inevitabil, ca ideile exprimate în opere de artă și literatură, să îmbrace veșmântul geniului național, dacă e să fie opere originale și de adevărată valoare. Aceasta o recunoaște însuși d. O. D., când zice că din o-

bitului Aurel Mureșianu. Primiți Vă rugăm simpatia noastră profundă.

Alexandru D. Florescu și familia.

Sălcuia-de-jos. Primiți sincerele condolențe. Intristarea Românilor din munți e mare.

Pașca.

Sângeorgiul-de-Câmpie. Mângâierea să Vă fie că mult regretatul D.-v. bărbat e mort numai trupește, sufletul însă îi va trăi în tot-deauna în inima fiecărui adevărat Român. Mângâiere, curaj și putere în durerea cumplită, Vă dorește din suflet

Dionisiu Simon și soția Marietta n. Lador.

Blaj. Condolențele noastre pentru trecerea între cei nemuritori a marelui gazetar, Aurel Mureșianu.

Dr. Suciu, I. Frățilă, Vasilie Candrea, Adrian Oșoi.

Cădrași. Regretele noastre!

D-na Ceaușescu și Adela Miculescu.

Condolențe în scris au mai trimis:

Elisa și Gheorghe Orghidan, București; Oberlandesgerichtsrath von Pușcariu, Budapesta; Coriolan Bardossy, Sibiu; D-na și d-l Aurel N. Pop, București; Madame Catherine de Pușcariu, Bran; General Hroch, Viena; Șerban Ghica, inginer București; Constantin Mille București; Ioan Bianu, membru al Acad. Române, prof. universitar, București; Artemiu Ioachim Mureșianu, Năsăud; D. Munteanu-Râmnic, Ploști; d-na Ana Teodor Nica, Londra; d-na și d-l Emanuel A. Safrano, Brașov; d-na Eugenia conzilier Fangor născută Tomiuc, Viena; Didina și Ștefan Antonescu, Călărași (România); Ana Moga cu familia, Sibiu; Dr. Gustav Weigand, prof. univ., Lipsca; d-na și d-l Dr. G. Crăiniceanu, medic-oculist, Bărlad; prof. Gheorghe Dima și soția, Brașov; d-na Emilia Dr. Rațiu, Sibiu; Michael Cernokrak, colonel, Pozoga (Slavonia); Familia Săbădeanu, Brașov; vād. M. Branisce cu familia, Brașov; Franz Hiemesch, conzilier reg. primar, Brașov; d-na Minerva de Leményi cu familia, Brașov; d-na și d-l Sextil Pușcariu, Cernăuți; Ioan Baulescu, inginer inspector general, șeful serviciului de întreținere C. F. R., București; Eugenia și Virgil Pop, Cristian; Emil Fuchs, colonel în reg. de inf. Nr. 50, Brașov; prof. Ioan Gherman, Blaj; prof. Dr. Iosif Blaga și soția, Brașov; Alexandru Ciurcu, București; Lazar Nastasi, Brașov; Maria N. Ciurcu, București; Elena și Victoria Moșoiu, București; Nicolau Fizeșanu, protopresbiter campestru ces. și reg. greco-oriental, Brașov; Marioara Liviu Rațiu n. Porumbescu din Câmpina (România); Medic-Colonel Dr. Ioan Popp și soția Constanța, Sibiu; Corneliu Comanescu, inginer, București; Géza de Geneszy, șeful oficiului de însinurare polițienesc, Brașov; Dr. Ambrosiu Chețianu, profesor, Blaj; Cornelia Marinovici n. Dăcu, Reghinul-săsesc; Ida și Gheorghe Maior, București; Ioan Crișan, Zlatna; George Navrea jun.

perele literare și artistice »se desface o personalitate superioară, un suflet de artist« (Viața nouă No. 8 p. 151). Dar aceste sunt însușiri rare și proprii fiecărui individ, care le are și fiecărei națiuni; nu le putem împrumuta din literaturile străine, precum nu putem împrumuta geniul și talentul. Prin urmare »acel caracter de universalitate«, de care ne vorbește d. O. D. în articolul său, îl pot avea nu »manifestațiunile literare sau de altă natură«, ci numai cele de știință; încă și acestea, când sunt scrise de cugetători ori de savanți, cari sunt în același timp și mari scriitori, au un timbru al lor origina, prin cari se deosebesc de altele, întrucât au și o valoare literară, și ca atari sunt în parte și produsul simțământului și imaginațiunii, cari sunt izvorul artei și literaturii și cari se deosebesc dela un individ la altul și dela o națiune la alta.

»Poezia poporană nu este o poezie de idei? — Dar a nega înțeleptele cugetări, ce se găesc în cântecule, în basmele și mai ales în proverbele poporului, numite cu drept cuvânt filozofia practică a acestuia, este a nu voi să vezi lumina candeliei aprinse. Iar a căuta în poezia poporană idei noi și cugetări filozofice, cari se află numai în operele poezilor culti și pe cari numai descoperirile și invențiunile științei ni le poate da: este a pretinde unui om să știe înota înainte de a intra în apă.

(Va urma).

Braşov; Leontina T. Pop, Buziaş; Helene și Adolf Hesshaimer, Braşov; v. d. Maria Depner, Braşov; Dr. Wilhelm Depner, Braşov; I. Moisiu, Bucureşti; Ana I. Ciulei, Bucureşti; Iuliu Pop, preot, Sântioana; med. vet. Alex. Suru și soția, Braşov; Gheorghe Proca și soția, Râșnov; doctorul I. Vizzu, Galați; Căpitan Vassian, Bacău; Basiliu Podoabă, Cluj; etc. etc.

Oi pierdute...

Neamul românesc dintre Tisa și Carpați, trăiește azi de sigur cei mai grei ani ai existenței sale. Apăsător, și impledecător în desvoltarea sa normală, abia mai vegetează, ba se pare că din zi în zi își pierde puterea de rezistență contra sorții vitrege.

Dar ce e mai dureros, zilnic se înmulțește în mijlocul nostru oastea acelor slabi de ingeri, cu atât mai periculoși, cu cât sunt sânge din sângele nostru. Acești oameni fără suflet și conștiință, sapă adânc la rădăcina românismului și învenezăsc încet dar sigur pe cei slabi de inger, cari din nefericire sunt expuși a veni în atingere cu dânșii.

In urma legii școlare din 1907, în mijlocul învățătorimii române a început a se da pe față firile slabe și fără caracter. Cetești zilnic știri, că cutare învățător propune numai ungurește, că unul părește pe preotul său pentru că acela l'a făcut atent să cânte și românește nu numai ungurește, ș. a. Aceste însă se păreau a fi cazuri izolate.

In zilele trecute s'a întâmplat însă un caz cu mult mai rușinos pentru învățătorimea noastră și anume: *aproape toți învățătorii din tractul Ernot au luat parte la adunarea învățătorilor maghiari, promițând că se vor înscrie ca membri ai despărțământului lor.*

La prima vedere, această întâmplare s'ar părea neînsemnată, dar nu este așa. A lua parte la o adunare de tagma ta de sigur este un lucru frumos ba se și cuvine când se ține adunarea în comuna ta sau când ești invitat ca oaspe. Dar a lua parte la o reuniune străină, când noi înșine avem o astfel de reuniune, care trebuie să așteaptă să fie sprijinită deoarece e a noastră, și a o părăsi pe a ta în favoarea celei străine, este cel mai înalt grad de orbie suflatească. Reuniunea învățătorimii gr. cat. înființată de 10 ani are un fond de 12 mii coroane, din cari aproape 9 mii neincasate; are 600 membri, din cari jumătate nu iau parte la adunările tractuale; dar se găsesc în aceeași vreme învățători, cari se duc la adunarea unei reuniuni străine și acolo se fac membrii, plătesc taxă, și în același timp la reuniunea lor sunt în restanță cu taxa pe ani de zile, și de ani de zile nu au fost la nici o adunare!...

Ce i-a făcut pe acești învățători, ca să se ducă la adunarea învățătorilor maghiari?... Lipsa de ocaziune de a conveni cu colegii? Ori dorul de a se cultiva?... Dar pentru Dumnezeu d-nilor, nu avem și noi 2 adunări anuale? De ce nu luați parte regulat la acele? De ce nu vă siliti ca aceste adunări să fie adevărate sărbători culturale? De ce nu vă puneți toată pricepera d-voastră, ca să vă ridicăți și să smulgeți odată pentru totdeauna din sărbezimea veche, programul acestor adunări, ca așa să vă puteți lumina reciproc, să nu fiți siliți a alerga la străini după lumina, ce trebuie să o posedeti? Nu aceste sunt cauzele? Dar se vede că simțământul de reptilă este desvoltat și în d-voastră! Aceasta e cauza.

Vreți d-nilor să vă arătați, respective să vă «ridicați» în ochii inspectorului, prin participarea la adunările maghiare? Spuneți drept, nu ascundeți! Jertfiți din banii ștorși cu sudoarea neamului românesc pentru scopurile societăților străine, iar pentru ale noastre nimic! La reuniunea noastră nu plătiți, acolo însă da, căci din contră știu inspectorul și-i vai de tine! E drept d-nilor?... Nu negați, că-i înzădar! Nu-i vorbă, sunteți oameni cu conștiință, de aceea cred că așa purcedeți și în școala nefericită ce vă are de învățători și acolo veți propune ungurește, căci românește ori știu copiii ori ba, inspectorul nu zice nimic!

Iar voi Români, plătiți învățătorului vostru plată grasă, ca din aceea să se poată face azi mâne membru tuturor societăților străine, dacă îi va zice inspectorul, la cele române nu-i de lipsă, pentru-că «blăjenii» nu ne pot sili...

Așa stă lucru, pentru aceea nu pot îndeajuns infiera slăbiciunea și puțină pricepere a acelor domni din tractul Ernotului, ci îi las spre judecată dreaptă, publicului românesc. Totuși dacă mai au un pic de sâmt românesc, îi rog ca până este vreme să se întoarcă de pe calea peirii la calea cea adevărată. Iar dacă nu, fie încoronată cu disprețul neamului românesc!

„Depemurăs“.

STIRILE ZILEI.

— 26 Iunie v.

Alteța Sa I. și R. Arhiducele Francisc Ferdinand și soția sa principesa de Hohenberg sosesc cu un tren special mâne la orele 1 1/2 în gara Braşov. După un popaz de 2 minute trenul va pleca mai departe spre Predeal.

La festivitatea încheierii anului la școalele noastre secundare și comerciale, care va avea loc, precum am anunțat, Duminecă în 28 Iunie (11 Iulie n.) în sala festivă a g.mnaziului, va rosti discursul de încheiere directorul școalei sup. comerciale, d-l A. Vlaicu.

Expedierea memoriului medicilor români. Comitetul asociațiunii generale a medicilor din țară a expedit nominal, primul stoc de 10.000 (zece mii) exemplare din memoriul său, acoperit de peste o mie de iscălituri și tradus în limbile franceză, germană, engleză, italiană și esperanto, tuturor medicilor din lume, participători la congresul din Budapesta.

Societatea academică română din Berlin în ședința sa din 26 Iunie n. a proclamat pe d-l Iorga membru de onoare al ei în semn de admirație pentru rodnicia lui activitate pe terenul culturii naționale

Cursurile de vară la Valeni de munte se vor începe cu ziua de 1 Iulie v. la oarele 2 după amiază. Inscriseri se pot face însă și după această dată.

Pentru masa studenților români din Braşov s'au mai făcut următoarele contribuiri:

»Sebeșana« institut de credit și economii din Sebeșul săsesc 25 cor.

Primească generoșii donatori sincere noastre mulțămite. — *Diracțiunea școalelor medii gr. or. rom. din Braşov.*

Sfințire de steag. Măestrii români argăsitori din Lugoj invită la actul sfințirii de steag, care va avea loc Duminecă la 5/18 Iulie 1909 în biserica mare gr. or. română din Lugoj, precum și la banchetul, concertul de promenadă și concertul popular ce l'aranjează din acest incident cu cooperarea fanfarei din Brateiu și concursul Reuniunii române de cant și muzică din Lugoj.

Inainte de amiază la oarele 11 va avea loc actul *sfințirii steagului* în prezența tuturor măestrilor aparținători acestei profesii și a delegațiilor care se vor prezenta. Cu ocazia aceasta se vor bate cuiele în steag. Nașa steagului este d-na Maria Jurca. La oara 2 d. m. banchet în sala otelului »Concordia«. Dela oara 4—7 d. m. concert de promenadă în grădina otelului »Concordia« iar seara la oara 9 concert popular în saletul »Concordiei«, dat de Reuniunea română de cântări și muzică din Lugoj, sub dirigența d-lui I. Vidu. După concert urmează dans.

Procesul Eulenburg. Mercuri s'au început din nou desbaterile procesului Eulenburg acuzatul a declarat că nu poate urmări dezbaterile. Procurorul a propus a se aresta principele de Eulenburg deoarece se impune bănuiala că acuzatul se prefăce sau provoacă o stare maladivă prin mijloace artificiale. Tribunalul a decis să facă a se vizita acuzatul de către medici chiar în sala tribunalului. În timpul acestei cercetări Eulenburg a suferit o mare slăbiciune de cord. În urmă expertii au decla-

rat în unanimitate, că Eulenburg este în neputință de a urma procesul și că urmarea desbaterilor ar putea primejdui viața sa. Deci nu poate fi costuine de prefacere din partea acuzatului. Procurorul statului a propus în urmă amânarea procesului; tribunalul a consimțit a se amâna procesul fără termin.

Ocuparea unei insule sârbești de trupe austriace. Din Losnica (Serbia) se anunță, că un detașament de cavalerie și jandarmi austriaci a ocupat insula sârbească Zaratzovo, situată pe Drina. Trupele se aflau sub comanda unei comisii compusă din doi primari, trei ingineri și trei ofițeri de cavalerie. Proprietarul insulei a fost alungat. Sârbi sunt foarte indignați din cauza acestei alungări. Ministrul plenipotențiar al Serbiei dela Viena a primit instrucțiuni dela guvernul sârbesc ca să protesteze contra acestei violări a teritoriului sârbesc.

Câmpiile diamantifere în sud-vestul Africei. Ziarul »Standard« publică din Luderitz o scrisoare mai lungă, în care relatează ce se petrece în Africa de Sud-Vest germană. Acolo s'ar găsi, după correspondent, vaste câmpii diamantifere, ce se află la o distanță de 170 de miluri dela coasta mării. Provițiuni de apă de pe coastă nu se pot lua în interiorul țării decât numai pentru 5 zile. Din cauza aceasta, exploatarea câmpiilor diamantifere se face cu mare greutate. Un englez care a avut răbdare să exploreze colonia germană, a găsit aproape de suprafața solului într-o singură zi diamante pentru 30 0 de carate. E adevărat însă că diamantele sunt foarte mici.

Un șiretlic al patriarhului grecesc. »Politische Korrespondenz« află din Constantinopole, că patriarhul ecumenic, după eșecurile sale din zilele acestea pe lângă Poartă, s'a decis să plece în Rusia, și să ceară sprijinul acesteia contra Turciei. Se aude că Ioachim III s'ar fi hotărât să arboreze pe edificiul patriarhiei stindardul rusesc. În sferile politice turcești se consideră însă neultirile patriarhului ca niște copilării.

Agitațiunile Grecilor în Macedonia. Din rapoartele consulatelor bulgărești din Macedonia reese, că comitetul grecesc dispune de mijloace suficiente spre a putea înființa mai multe depozite secrete de arme și muniții. Ofițerii greci atașați de guvernul grecesc ca funcționari pe lângă consulat, agită printre Grecii din Macedonia. Negligența autorităților turcești față de aceste agitațiuni a ajuns proverbială. Se zvonește că mai multe stațiuni de căi terate, la cari se află și funcționari greci, au fost transformate în depozite de arme.

Numerotarea copiilor de școală. Începând cu 1 Octombrie din anul acesta toți copiii de școală din New-York vor fi numerotați întocmai ca și polițiștii și alte categorii de slujbași. În urma unei legi nouă, comisarul de poliție din New-York va face în toamnă consemnarea tuturor copiilor datori de a cerceta școala și fiecare din ei va fi numerotat, pentru ca astfel să se poată mai ușor controla, cari copii ocolese școala, sau cari nu pot cerceta școala din cauză, că părinții lor îi opresc acasă ca să le ajute. Din toamnă începând așa dară fiecare polițist, care va vedea pe stradă vre-un copil de școală îi va lua numărul și va face arătare la direcțiunea școalei. Controla aceasta polițienească va costa în anul prim 10.000 dolari și în anul al doilea 5000 dolari. Poliția va institui un birou special pentru copiii de școală, cari în New-York ajung cifra de 998 000. Se crede că prin numerotarea copiilor părinții vor fi siliți să-și trimită copiii mai regulat la școală.

Caut un substitut cu drept de a putea lua documente notariale și în limba română și germană eventual un ajutor, care e versat în cauze notariale. Sdbsesul-săsesc Ioan Drăgan, not. public-regesc.

ULTIME ȘTIRI.

Viena, 9 Iulie. Tratatul primului-ministru cu șefii partidelor obstrucționiste n'au avut rezultatul dorit, din cauza cererilor exagerate ale acestora. Slovenii puseseră condițiunea că în caz când banca agrară a Bosniei ar desfășura o activitate, care nu ar corespunde punctului de vedere al parlamentului austriac, primul-ministru să fie ținut să demisioneze imediat din postul său. După închiderea conferinței primului-ministru cu șefii obstrucției, s'a ținut un conziliu de miniștrii, spre a decide dacă este oportun a se proroga parlamentul sau a se închide sesiunea. Majoritatea parlamentului cere închiderea sesiunii.

Iainte de a începe conziliul de miniștrii, a apărut primarul Lueger cu președinții partidului creștin-social și a cerut primului-ministru să se amâne până Sâmbătă tratativele cu obstrucțiunea. Primul-ministru a promis după lungi discuții că va aștepta până Sâmbătă seara. Creștinii-sociali s'au oferit să trateze direct cu șefii partidelor obstrucționiste și au declarat în același timp, că în caz dacă acțiunea lor nu va avea nici un rezultat, ei vor căuta să infrângă obstrucțiunea, făcând uz de toate mijloacele de cari dispune partidul. Naționaliștii germani se vor asocia la această hotărâre.

Triest, 9 Iulie. În ședința de ieri a Camerei de comerț s'a luat o rezoluțiune, ca guvernul să încheie cât mai repede convențiunile de comerț cu România și Grecia. Apoi s'a cerut votarea urgentă și a legii de autorizare a punerii în aplicare a convențiunilor.

Petersburg, 9 Iulie. Din Mukden se anunță că Japonezii au concentrat acolo 15 escadroane de cavalerie și mai multe regimente de infanterie, în total 22.000 de soldați. Calătorii ruși sunt supuși unui control sever. Japonezii lucrează la repararea vechilor fortărețe și ridică noi întăriri.

New-York, 9 Iulie. Din Colon în Panama se anunță, că în Columbia a izbucnit o revoluție împotriva președintelui Raphael, care actualmente se află la Londra. Revoluționarii au ocupat Duminecă localitatea Baranquilla după o scurtă rezistență a garnizoanei. Orașul Sabanilla al cărei garnizoană nu s'a opus, a fost de asemenea ocupat. Un torpilor columbian a plecat spre Cartagena. Excesele revoluționarilor s'au repetat și Luni. Se așteaptă în curând sosirea unui vas de războiu american. Toate partidele s'au unit împotriva președintelui.

New-York, 9 Iulie. Autoritățile americane au hotărât ca fiecare străin, care debarcă în America, trebuie să dispună de cel puțin de 25 de dolari, în loc de 10, cât se cerea până acum. În urma acestei dispozițiuni, mulți emigranți au fost nevoiți să se înapoieze în Europa, deoarece nu dispuneau de suma cerută.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Victor Branice.

Dr. Toma Madincea

medic militar emeritat, specialist pentru boalele interne (din lăuntru) și venerice, cu locuința în Kolozsvar (Cluj) Berda-Mozes uteza Nr. 2, colțului dela străzile Kossuth Lajos și Berde Mozes lângă colegiul unitar, ordonează dela oarele 11—12 a. m. și 2—4 p. m.

Aducem la cunoștința On. public, că prețul apelor minerale și igienice din depositul nostru din strada Gărei Nr. 25 pe lângă schimbul imediat al sticlelor este următorul:

Gloria	1 litru 10 fil	1/2 litru	fil.
Borpatak	" 12 "	" "	" "
Matild	" 16 "	" "	" "
Borhegy	" 10 "	" "	" "
Baross	" 12 "	" "	" "
Előpetak	" 16 "	" "	" "

Fehérkö	" 16 "	" "	14 "
Felsőrákos Mária	" 16 "	" "	14 "
Kászton Salutáris	1 litru 16 fil	1/2 litru	14 fil.
Horgász	" 16 "	" "	14 "
Repáti	" 15 "	" "	14 "

Borszék	" 28 "	" "	22 "
Sztojka	" 28 "	" "	22 "
Bohót	" 26 "	" "	22 "
Hargitta	" 26 "	" "	22 "
Székelj-Selters	" 26 "	" "	22 "

La cumpărare de 25 sticle liferăm Borvizuri acasă. — Apelăm la sprijinul On. public Societatea pe acții a exploatării și exportului apelor minerale. (479,76—150)

Telefon Nr. 364.

»FURNICA«,
cassă de economii, societate pe ac-
țiuni în Făgăraș.

Concurs.

Direcțiunea institutului „FURNICA“ cassă de economii, soc. pe acții din Făgăraș, publică prin aceasta concurs pentru un **post de practicant**, dotat cu un salariu anual de 960 cor. plătit în rate anticipate lunare à cor. 80.—.

Reflecții au să-și înainteze rugărilor scrise cu mâna proprie la Direcțiunea institutului până în **15 August nou 1909**, dovedind prin atestat de maturitate, că au absolvit o școală comercială și că cunosc limbile: maghiară și germană.

Cei cu praxă și cu serviciul militar împlinit vor fi preferați.

După serviciu de probă corespunzător de 1 an, alesul va fi denumit cu **1 Ianuarie 1911** de funcționar definitiv cu salariu fundamental de cor. 1200.— anual plus 200 cor. bani de quartir și tantiemă statutară.

Postul e de ocupat cu **1 Septembrie 1909**.

Făgăraș, în 5 Iulie 1909.

(648,1-1)

Direcțiunea.

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“
se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sau lunar.

V. ZI. 32/1909.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință, că din cauza zăgrăvitului și curățitului localelor dela Casa de zăloage [Versatzamt] în zilele de **Luni în 12 și Marți în 13 Iulie a. c.** nu se ține oare de oficiu.

Brassó, 8 Iulie 1909.

Oficiul casei de zăloage a orașului Brassó.

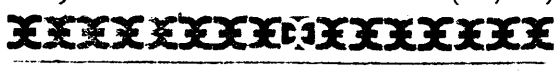
(647,1-3)

AVIZ!

La d-l **Nicolau Moldovan** comerciant și franțelar în Maroshéviz se primește un **în-vățăcel la franțelărie**.

(643,2-3)

De închiriat

2 odăi și o bucătărie

în Strada Prundului Nr. 1.

(641,2-3)

„Albina“ institut de credit și de economii în Sibiu.

Publicațiune.

În sensul art. de lege XXXVI din anul 1876 §. 29.

1. Suma scrisurilor fonc. puse în circulațiune cu ziua de 30 Iunie 1909 face K 6.929.000.—
 2. Prezențiunile institutului de împrumuturi hipotecare, cari se vese de acoperire a acestor scrisuri fonciare sunt de „ 9.532.267-16
 3. Valoarea hipotecelor luate de bază la susnumite împrumuturi hipotecare este de „ 33.727.664.—
 4. În sensul §-ului 97 din statute „fondul special“ pentru asigurarea scrisurilor fonciare e de „ 500.000.—
- acesta e indus în cont separat și plasat în următoarele efecte publice:
Nom. K.	5,400.—	Sorti de stat din 1860 cu 4%
„	6,000.—	Obligațiuni cu premii ale băncii ung. hipot. cu 4%
„	5,200.—	Sorti de ale împrumut. pt. regul. Tisei cu 4%
„	1,600.—	Sorti de ale împrumut. pt. regul. Dunărei din 1870 cu 5%
„	5,200.—	Obligațiuni cu premii de ale institut. austr. priv. de credit fonc cu 3%
„	94,000.—	Scrisuri fonciare Ungar. Landes-Central-Sparcassa cu 4 1/2%
„	18,200.—	Scrisuri fonciare Pester ungar. Commercial-Bank cu 4 1/2%
„	16,000.—	Scrisuri fonciare Kisbirtokosok országos földhitel-intézete cu 4 1/2%
„	100,000.—	Scrisuri fonciare Egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár cu 4%
„	110,000.—	Oblig. comunale Pester ung. comercial Bank cu 4%
„	196,000.—	Obligațiuni comunale Pesti hazai első takp. egyes. cu 4%
„	4 000.—	Acțiuni de ale institutului de credit fonciar pt. proprietarii mici din Ungaria cu 5%

Sibiu, 6 Iulie 1909.

Direcțiunea.

Banca Națională a României.

Situațiune sumară.

1908 21 Iunie	Activ:	1909 13 Iunie	20 Iunie
126.883,903	89583903 Reser. metal. aur 87182298	121.483,490	120.752,298
1.635,527	87300000 Trate aur 33570000	1.435,466	1.357,302
50.684,720	Argint și diverse monede	56.417,533	57.041,246
8.035,900	Portofoliu Român și străin.		
17.523,960	*Impr. contra efec. publice 12325150	29.309,818	29.623,545
11.996,854	„ „ „ in cont-corent 17303395		
15.493,078	Fonduri publice	11.999,825	11.999,910
3.224,621	Efectele fondului de rezervă	15.190,531	15.097,446
5.953,269	Efect. fond. de amort. mob și mater.	3.161,621	3.152,121
698.446	Imobile	5.973,935	5.973,956
862,678	Mobilier și Mașini de Imprimerie	704.933	704.933
105.418,804	Cheltueli de Administrațiune	816.120	919,595
16,318,796	Depozite libere	107.532.090	107.536.715
25.453.171	Conturi curente	9.878.421	11.727,896
390.183,727	Conturi de valori	29.369.450	27.168.756
	Pasiv:	393.273,233	395.060.719
12.000,000	Capital	12.000,000	12.000.000
24.912.801	Fond de rezervă	26.650.782	26.711,912
3.673,310	Fondul amortis. inob. și material	3.923,808	3.922,048
242.441.360	Bilete de Bancă în circulațiune	241.290.040	242.925,570
1.737,452	Dobânzi și beneficii diverse	1.876,513	1.954.474
105.418,804	Depozite de retras	107.532.090	107.536.715
390.183.727	Scomptul 5% * Dobânda 5 1/2%	393.273.233	395.060.719

Cursul la bursa din Viena.
Din 8 Iunie a. 1909

Renta ung. de aur 4%	113.—
Renta de aur 4%	93.—
[apri. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	82.71
[apri. căil. fer. ung. în argint 4%	9.90
Bonuri rurale croate-slavone	94.35
Impr. ung. cu premii	189.50
Bonuri pentru reg. Tisei și Seghedin	143.15
Renta de hârtie austr. 4 1/10	96.15
Renta de argint austr. 4 1/10	96.15

Renta de aur austr. 4%	117.50
Renta de corone austr. 4%	96.50
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	85.55
Losuri din 1860	180.75
Acțiunile de ale Băncii ung. de credit	751.75
Acțiunile de ale Băncii austr. de credit	637.75
Acțiunile de ale Băncii austro-ung.	1771.—
Napoleonori.	9.04
Mărci imperiale germane	117.37 1/2
London vista	239.75
Paris vista.	95.20
Neto italiene.	95.—

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brasov, Tergul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădit cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a pute eșecuta **ori-ce comande** cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

CĂRȚI DE ȘTIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURI.

REGISTRE ȘI IMPRIMATE
pentru toate speciile de servicii.

BILANȚURI.

*Compturi, Adrese,
Circulare, Scrisori,
Cuvete, în toată mărimea.*

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI
și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE

BILETE DE ÎNMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biurol tipografiei, Brasov Tergul Inului Nr. 30, în etagiul, înderept în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brasov.

In
dispensabil pentru

DAME

Cel mai bun cosmetic

Crema MARGIT a lui Földe's

de pe așă după câte zile pistrui, pete de ficat, sgrăbnta și a teneuășii de piele. Net-ze-te în-er-țurile și face obrazul alb, fresco și j-vebil. Prețul unui borcan mic 1 cor., mare 2 cor.
ARTICOLE SPECIALE de TOALETĂ: Pudra Margit 1 cor. 20 b. Sașun Margit 70 b.; Pasta de dinți Margit 1 cor.; Apă de obraz Margit 1 coroană. — T-mite cu r-mbur-ă-ssu p-umrd pretul. roducentul: **CLELENS - FÖLDES**, farmacist în ARAD.

Se capătă în toate farmaciile.

Depositar principal în Brasov: Julius Hornung, Emil Jokelia
Fr. Kelsen, V. Klein, B. Kugler, Lang & Theil,
droguerie; E. Neustädter, H. Oberth, V. Roth,
Fr. Stenner, Teutsch & Tartler, dro-
guerie. Sighisora A. V. Lin-
gnor, farmacie.

F. Brasov